

CAPVT III.

HÆC loquere & exhortare & argue cum omni imperio, nemo te condemnat. Admonere illos principatibus & potestatibus subditos esse, obedire ad omne opus bonum paratos esse.) Quæ spes credentium sit admonet ut manifestet, cum arguuntur, ut sciant cui bono præparantur, ut non aspere accipiant: certi quia pro salute sua corripuntur: & ut ad malum tardi sint, ad bonum uero parati, non nescij quid singulis perfolui oporteat. ¶ Neminem blasphemare, non litigiosos esse, sed modestos, ostendentes omnem mansuetudinem ad omnes homines.) Christianos omnibus hominibus humiles uult uideri, sic enim possunt perfidi ad futuram spem uocari. ¶ Eramus enim & nos quondam inconsulti, inobsequentes, errantes, feruientes desiderijs & uoluptatibus uarijs, in malicia & inuidia agentes, odibiles, odio nos inuicem habentes.) Hæc bona quæ incredulitas non habet, Christianis data memorat, ut in omni iusticia elucentes, manifesti fiant quod dei cultores sint. Cum enim quondam inconsulti, nunc uidetur per omnia sani esse consilij, laudatur in his deus. ¶ Cum uero bonitas & humanitas illuxit salutaris dei nostri, non ex operibus iusticiæ quæ nos fecimus, sed secundum misericordiam suam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis & renouationis spiritus sancti, quæ effudit in nos abunde per Christum Iesum saluatorem nostrum, ut iustificati gratia illius, hæredes efficiamur secundum spem uitæ æternæ.) Hoc bonum quod in Christianis florere uidetur, de radice pietatis diuinæ oritur. Deus enim misericordia sua saluos nos fecit per Christum cuius gratia renati, spiritum sanctum accepimus abunde, ut bonis operibus inniti possimus, ipso nos in omnibus adiuuante, ut per hæc hæreditatem regni cælorum assequi possimus. Quamobrem omni deuotione huic obsequi debemus, & præceptis eius parere: quia quicquid in nobis pulchrum est, spiritualibus lineamentis ipse depingit.

¶ **Fidelis**

Fidelis sermo & de his uolo te confirmare, ut solliciti sint ad effectum bonorum operum: hi qui crediderunt deo hec sunt bona & utilia hominibus.) Nihil tam apertum quia misericordia atq; humanitas bona est ad praesens, & utilis in futurum. Et hic enim habet laudem, & in iudicij die coronam. Omnis em̄ deo credens, misericordiae debet studere, per quam uiuit. Vt in hac ergo esset sollicitus, rector populi admonetur. ¶ Stultas aut̄ quaestiones & originum enumerationes, & cōtentionem, & pugnas legis deuita, sunt enim inutiles & uanae.) Stultas has quaestiones appellat, quae salutis effectum non habent, neq; aliquam tribuunt scientiae peritiam ad utilitatem. His uerbis multorum haereticorum denotat dogmata. Quauis omnia quae uera non sunt, stulta dicenda sint, alius tamen est qui res fabulosas inducit, & alius qui calliditate tergiversationis rem ueneno plenam proponit, ut est Arrius & Fotinus. Fabulosa aut̄ non lex, sed haeresis est, quantum ad tempus pertinet illud Iudaeorum, dum quidam eorum sibi uendicaret prerogatiuam originum patriarcharum, quae de matrimonijs ortae sunt, cum ex hoc nullum meritum sit apud deum. Quidam uero urceorum & caeterorum uasorum baptismum, & sanguinem mustelae magna cura expiandum: & quia ideo Moysi sepultura abscondita est, ne a Magis excitaretur, quod si uerum esset, & caeterorum sanctorum abscondenda fuerat sepultura. Et quia Salomon adiutorum demoniorum templum aedificauit, in quo opere ingens multitudo laborauit, quid tam fabulosum? ¶ Haereticum hominem post primam correptionem deuita, sciens quod peruersus est huiusmodi, & delinquit a semetipso damnatus.) Haeretici hi sunt, qui per uerba legis legem impugnant. Proprium enim sensum uerbis astraunt legis, ut prauitatem mentis suae legis auctoritatem commendent. Sciens enim impietas auctoritatem multum ualere fallaciam sub nomine eius committit, ut quia res mala per semetipsam acceptabilis esse non potest, bono nominis commendetur. Idcirco huiusmodi homines ut inexcusabiles sint, semel corripere oportere. Freques enim correpti, Oo exercitationes

exercitatiores fient in malo. Cogere aut illos uidet qui saepe corripit, ut sollicitiores fiant ad perditionem multorum, ideo dimittendos, ut negligentiores effecti, soli forte deperant. ¶ Cū misero ad te Arteman aut Tychicū festina ad me uenire Nicopolim, ibi em̄ statui hyemare.) Post epistolā datā etiā ipsum uidere uult affect⁹ causa, & ut plenius illū firmaret in ecclesiastica disciplina. ¶ Zenam legis peritum & Apollo sollicite præmitte, ut nihil illis desit. Discāt aut & nostri bonis operibus præfese ad usus necessarios, ut nō sint infructuosi. ¶ Vterq; nobilis est sapientia & operibus, & idcirco iubet sumptus illis necessarios dari ab his qui crediderant, ut refrigerarent: quia dignū erat ut q̄ spiritualia tradebāt, nō illis desissent carnalia. Quāuis em̄ Zenā legisperitū uocitet, Apollo tamen perfectus erat in scripturis, sed q̄ Zena huius professiōis fuerat in Synagoga, sic illū appellat. ¶ Salutant te om̄es qui mecū sunt. ¶ Propter cōpendiū simul omnes cōsalutare illū significat. ¶ Saluta eos q̄ nos amāt in fide. ¶ Illos salutatione sua dignos uideri uult, qui fideliter illū, affectu Christi dñi nostri. ¶ Gratia dei cum omnibus uobis. ¶ Nunc generaliter om̄es salutat fratre, & domesticos Tiri.

DIVI AM-

BROSII MEDIOLANENSIS EPISCO-

**pi commentarij in epistolam beati Pauli
ad Philemonem.**

PRÆFATIO.

Philemon nulla erat ecclesiasticæ ordinationis præditus dignitate, sed uir laudabilis unus ex plebe. Cui causa Onesimi serui eius familiares literas facit, ut nō solum ignoscat ei, sed & deo gratias agat, quia talem illum recipit, ut non seruum æstimet, sed dilectissimum fratrem.

Paulus